

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

*SE0520035 Göta älv-Nordre älvs
dalgång*

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingsmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med Skogsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsstyrelsen.- www.skogsstyrelsen.se - Telefon 033-177330 vx. - E-post: region.vast@skogsstyrelsen.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Peter Post

BEVARANDEPLAN
Fastställd
2005-12-20

Diarienummer:
511-32362-2005

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520035 Göta älv-Nordre älvs dalgång

Kommun: Kungälv, Göteborg Områdets totala areal: 1004 ha

Områdestyp: SPA Biogeografisk region: Kontinental

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- A038 - Sångsvan
- A068 - Salskrake
- A072 - Bivråk
- A075 - Havsörn
- A081 - Brun kärrhök
- A082 - Blå kärrhök
- A119 - Småfläckig sumphöna
- A151 - Brushane
- A154 - Dubbelbeckasin

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet med Natura 2000-området är att bevara Göta och Nordre älvs, med anslutande markers, värden som flytt-, övervintrings- och häckningslokal för de utpekade fågelarterna.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i mars 1996.

Beskrivning av området

Området utgörs av stränder och strandnära områden i övre delen av Nordre älvs dalgång, från Ulvesund upp till Göta älv, samt partier söder och öster om Kungälv i Göta älvs dalgång. Natura 2000-området omfattar hela naturreservaten Marieberg och Göta och Nordre älvs

dalgångar och ligger helt inom riksintresse för naturvård och friluftsliv. Områden kring Kastellgården och Ragnhildsholmen på Nordre älvs norra respektive södra sida utgör också riksintresse för kulturmiljövård. Området hyser vidsträckta sankmarker, kärr och ängar omväxlande med lövlundar och åkrar. Den omedelbara närheten till Göteborg ger området ett stort värde med avseende på rekreation och friluftsliv. Området utnyttjas också i undervisning både vid Göteborgs universitet och av skolor och ideella föreningar. Området hyser en artrik kärlväxtflora präglad av de rika lersedimenten i älvdalen. Örtrika lövlundar, och alkärr med en lång rad mindre vanliga kärlväxter finns på flera håll. Längs i första hand Nordre älv finner man också mycket frodig fuktängs- och strandvegetation. Området utnyttjas flitigt som rast- och övervintringslokal av bl.a. vadare, svanar, andfåglar och en del rovfåglar men utgör också häcknings- eller födosökslokal för många fågelarter, t.ex. bivråk och brun kärrhök.

Bevarandemål

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Bevarandemålet för området är att upprätthålla gynsamma häcknings, rast och övervintringsförhållanden för utpekade fågelarter genom att bevara äldre löv- och blandskog, äldre vassar samt upprätthålla hävden i det öppna landskapet och en god vattenkvalitet i Göta- och Nordre älv.

Markägareförhållanden

Ett stort antal privata markägare, Kungälv kommun samt staten genom Naturvårdsverket.

Vad kan påverka negativt

- Skötselplaner och föreskrifter är gamla och ej anpassade till områdets natura 2000-värden.
- Igenväxning av öppna miljöer till följd av upphörande bete eller nedläggning av åkerbruk.
- Storskalig terrängkörning eller körning i känsliga områden, t.ex. längs älvstränder, som innebär risk för skador på mark och vatten.
- All form av markavvattning eller annan påverkan på hydrologin i strandnära ängs- och betesmarker.
- Utsläpp av kemikalier eller annan påverkan på vattenkvaliteten i Göta älv, Nordre älv eller dess tillflöden som påverkar utpekade fågelarter eller dessa arters födounderlag negativt.
- Körning med vattenskoter eller vattenskidåkning riskerar störa både rastande och häckande fåglar.

Hot som regleras av reservatsföreskrifter för Göta och Nordre älvs dalgång (1) och Marieberg (2) (vissa av föreskrifterna är undantagna för jordbrukets eller skogsbrukets behov eller gäller endast delar av reservaten, se respektive reservatsbeslut):

- Uppförande av ny byggnad (1,2).
- Uppförande av ny brygga, anläggande av båthamn eller anordnande av uppläggningsplats för båtar (1,2).
- Schaktning eller muddring (1).
- Täkt av sten, grus, sand eller matjord (2).
- Avverkning av ädellövträd eller ädellövsdominerade bestånd (1,2, se detaljreglering i respektive reservatsbeslut).
- Sådd eller plantering med tall eller gran på tidigare icke barrskogsbevuxen mark (1).
- Plantering av skog på tidigare icke skogsmark (2).
- Besprutning med kemiska bekämpningsmedel (1,2).
- Jakt (1,2, se detaljreglering i respektive reservatsbeslut).
- Att i kommersiellt hänseende använda marken för annat än jordbruk eller skogsbruk eller på väsentligen annat sätt än som pågick vid beslutet om naturreservat (1).
- Anläggande av campingplats (2).

- Lössspringande hund (1,2).

Se även beskrivning av negativ påverkan under respektive art..

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Befintligt skydd:

Hela området är skyddat som naturreservat.

Övergripande åtgärder:

- Översyn/revidering av naturreservatens skötselplaner och föreskrifter för att bättre anpassa dem till utpekade fågelarter och deras livsmiljöer.
- Översyn av naturreservatens föreskrifter för att anpassa dem till utpekade fågelarter och deras livsmiljöer.
- Upprätta övervakningsprogram för utpekade fågelarter i området under häckning, rastning och övervintring.

Skötsel:

- Översyn av skötselbehovet, framförallt slåtter, bete och röjning av träd och buskar, i reservaten. I vissa delar finns åtgärdsplaner upprättade som bör följas. När det gäller intensifierat bete på strandängar i anslutning till Göta älv bör man beakta potentiella negativa effekter för Göta älv som dricksvattentäkt. I vissa strandnära miljöer kan slåtter vara ett alternativ till bete.

Se även bevarandeåtgärder under respektive art.

Bevarandestatus

Skrivs efter utförd basinventering.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Ehrencrona, D., Wedel, M. 1990: Inventering av ädellövskog. Kungälv kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Rapport.

Envall, K. 1986: Inventering av ädellövskog i Göteborgs kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1986:8.

Göta Älvs Vattenvårdsförbund. 2003. Vattenmagazinet. Tillståndet i Göta älv med biflöden.

Hultengren, S., Olsson, K. 1995: Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs och Bohus län. Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, rapport 1995:21. ISSN 1104-487X.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1974. Skötselplan för naturreservatet Göta och Nodre älvs dalgång. Beslut 1974-09-16.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1974. Skötselplan för naturreservatet Marieberg. Beslut 1974-05-20.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Våtmarker i Göteborg och Bohus län.

Schillander, P. 1988: Ängar och hagar i Kungälv kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, Naturinventeringar i Göteborgs och Bohus län, 1988:7.

Åsander, L. 1990: Ängs- och hagmarker i Göteborgs kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1990:3.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

A038 Sångsvan; *Cygnus cygnus*

<i>Beskrivning:</i>	Sångsvanen häckar i grunda, vegetationsrika vatten. Den kräver god tillgång på undervattensväxter under häckningssäsongen, liksom lämplig och god tillgång på grön växlighet under vintersäsongen. Arten kräver relativt ostörda områden under sin flyttning och övervintring. Under häckningen rör sig paret normalt inom ett mycket begränsat område runt boplatsen. Sångsvanen blir köns mogen först vid 4 års ålder och fram till dess för de unga svanarna en ambulerande tillvaro i stora landskapsavsnitt. Arten övervintrar i södra Sverige, Danmark och Nordsjöländerna. Populationsutvecklingen är positiv för arten i landet och ökningen är särskilt kraftig i landets södra delar. I det aktuella Natura 2000-området förekommer arten som övervintrande. Arten är känslig för störning på övervintringslokalerna.
<i>Bevarandemål:</i>	Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.
<i>Negativ påverkan:</i>	- Igenväxning av öppna strandnära miljöer där sångsvanen kan beta. - Störning genom t.ex. omfattande friluftsliv. Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	- Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.
<i>Bevarandestatus:</i>	Formuleras senare.
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A068 Salskrake; *Mergus albellus*

<i>Beskrivning:</i>	Salskraken häckar i gamla spillkråkehål, i holkar eller i ihåliga stubbar. Boplatsen kan ligga ganska långt från vatten. Födan utgörs av mollusker och vatteninsekter samt till liten del avsmåfisk. Arten bosätter sig vanligen vid älvsel och avor samt i sjö- och tjärnrika områden. De vistas ofta i skogsomgärdade tjärnar eller vid risiga sjö- och älvstränder med skyddande skog. Myrflarkar utnyttjas regelmässigt under ungarnas uppväxttid. Salskraken övervintrar ofta i stort antal på ett fåtal platser, främst längs grunda kustområden, men även i större isfria sjöar. Det aktuella området utnyttjas endast som övervintringslokal för arten.
<i>Bevarandemål:</i>	Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.
<i>Negativ påverkan:</i>	Se beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	- Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A072 Bivråk; *Pernis apivorus*

Beskrivning: Bivråken häckar med de högsta tätheterna i högproduktiva skogsområden. I södra Sverige är den optimala miljön ett småbrutet blandskogslandskap i närheten av en sjö eller något vattendrag. Förekomsten av äldre och luckrika skogsbestånd, gärna omväxlande med naturbetesmarker och med ett stort inslag av bryn, gynnar förekomsten av getingar vars larver bivråken föder upp sina ungar med. Förekomst av äldre skog rik på lövträd och med närhet till fuktskog, kärr och andra våtmarker är fördelaktigt under försommaren då de gamla fåglarna till stor del livnär sig på småfågelungar (bl.a. trastar), men även av grodor och troligen till viss del även av humlelarver och -pupp. I äldre tid torde kombinationen av fuktskog, skogsbete och hagmarker ha utgjort mycket viktiga miljöer. Andelen barrskogshäckningar ökar av lättförståeliga skäl norrut i landet. Bindningen till högproduktiva marker består emellertid, eller kanske rent av förstärks något i norra Sverige där arten oftast uppträder i anslutning till skogsimpediment på gammal jordbruksmark eller i rik ängsgranskog. Aktivitetsområdena är normalt mycket stora; under försommaren födosöker de gamla fåglarna mestadels inne i skogarna inom en areal av cirka 25-50 km². Under senare delen av sommaren födosöker fåglarna över betydligt större ytor, i många fall upp emot eller över 100 km², varvid getingrika lokaler besöks av bivråkar från ett flertal revir. Bivråken övervintrar i tropiska Västafrika, norr om Ekvatorn. Sannolika häckningar av bivråk har dokumenterats i och i anslutning till området. Arten är känslig för störning under häckningen och brist på uppväxta blandskogar.

Bevarandemål: Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.

Negativ påverkan:

- Igenväxning av insektsrika betesmarker och andra öppna miljöer i och i anslutning till skogsmark minskar födounderlaget.
- Användningen av kemiska bekämpningsmedel i jordbruket påverkar sannolikt födounderlaget negativt.
- Torrläggning av sumpskogar och våtmarker samt minskad lövskogsandel ger minskat födounderlag i form av groddjur och småfågelungar.
- Skogsbruk i eller i anslutning till bestånd med boträd under häckning.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A075 Havsörn; *Haliaeetus albicilla*

Beskrivning: Havsörnen är till stor del knuten till vatten för sitt näringssök (havsmiljö, större insjöar och älvar). Under häckningstid är fisk den dominerande födan, men den tar även fågel och medelstora däggdjur. Under övriga delar av året dominerar fågel och fisk men också kadaver. Den bygger stora, omfångsrika och tunga bon och kräver därför kraftiga träd (i första hand tall) för boets placering. Havsörnen är mycket störningskänslig vid boplatsen. Arten jagar över arealer i storleksordningen 50–200 km². De köns mogna, etablerade örnarna är i huvudsak stannfåglar. Ungfågeln rör sig över betydande områden under de första levnadsåren, men förhållandevis få lämnar landet. När örnarna blir köns mogna och etablerar sig vid 4–5 års ålder sker detta i allmänhet i närheten av uppfödningplatsen. Under mitten av 1900-talet påverkades populationen kraftigt av biocidanvändningen men arten har under senare år ökat kraftigt i landet, bl.a. till följd av giftfri stödutfodring under vintertid. I området övervintrar enstaka individer. Arten är känslig för brist på föda som fisk och fågel samt för störning.

Bevarandemål: Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.

Negativ påverkan: Se beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A081 Brun kärrhök; *Circus aeruginosus*

Beskrivning: en bruna kärrhöken är starkt knuten till vassrika eutrofa slättsjöar, men finns även i andra typer av sjöar. En förutsättning för häckning är att det finns tillgång på tät gammalvass eller liknande vegetation att bygga boet i. Arten kräver tillgång på lämpliga bytesdjur vid häckningslokalen och i dess omgivning. Jaktutflykter över åkermark kan utsträckas åtskilliga kilometer från boplatsen. Födan utgörs av sorkar, grodor, fågelungar etc., ibland även ägg, fisk och kadaver. Under häckningstiden jagar den bruna kärrhöken över arealer i storleksordningen 10–30 km². Arten övervintrar i Medelhavsländerna och i tropiska Afrika. Brun kärrhök häckar och födosöker regelbundet inom området. Arten är känslig för brist på lämpliga vassbestånd för häckning.

Bevarandemål: Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.

Negativ påverkan: - Vasslätter i lämpliga häckningsmiljöer utgör ett hot mot arten.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - Spara tillräckligt stora områden med gammal vass för att möjliggöra häckning. Minst 1 ha per par.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A082 Blå kärrhök; *Circus cyaneus*

Beskrivning: Blå kärrhök bygger alltid sitt bo på marken i öppen terräng av olika karaktär; t.ex. på myrar, hyggen, i kraftledningsgator, kärr eller på hedar. Födan utgörs av fåglar och smågnagare som den fångar i öppen terräng, allt ifrån hygge och myr till åker och äng. Biotopvalet under övervintringen utgörs av öppna, trädfria marker som t.ex. åkrar, ängar, hedar, våtmarksområden. De svenska blåhökarna övervintrar i Västeuropa från södra Skandinavien till Medelhavsområdet. Den sydsvenska populationen av blå kärrhök drabbades hårt av kvicksilverkatastrofen under 1960-talet och har försvunnit totalt från denna del av landet. I norra Sverige har den häckande populationen av blå kärrhök successivt minskat under senaste 15-20 åren. En tänkbar orsak till detta kan vara en försämrad tillgång på smågnagare. I området förekommer arten som rastande.

Bevarandemål: Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.

Negativ påverkan: - Se beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A119 Småfläckig sumphöna; *Porzana porzana*

Beskrivning: Den småfläckiga sumphönan häckar vid våtmarker med någorlunda stabilt lågt vattenstånd och inte helt sluten vegetation- helst mader med fräken eller högstarr, i andra hand områden med bladvass eller säv. Vidsträckta våtmarker föredras, där det finns möjligheter till förflyttning vid förändringar i vattendjupet. Födan består av små vatteninsekter och vattenväxter. Ett bete på våta strandängar (alternativt slätter) har en positiv effekt, eftersom detta förhindrar igenväxning med buskar och träd. Under häckningen rör sig paret normalt inom ett område i storleksordningen 5-10 ha. Arten övervintrar i västra Medelhavsområdet och troligen även i Afrika söder om Sahara. Arten är rapporterad som häckfågel i området men i vilke omfattning är oklart. Arten är känslig för igenväxning och förändrad hydrologi i livsmiljön.

<i>Bevarandemål:</i>	Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.
<i>Negativ påverkan:</i>	Se beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.
<i>Bevarandestatus:</i>	Formuleras senare.
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A151 Brushane; *Philomachus pugnax*

<i>Beskrivning:</i>	Arten häckar i södra Sverige på hävdade strandängar medan den nordliga populationen utnyttjar våta myrmarker med relativt låg vegetation. Hanarna spelar på gemensam plats, företrädesvis på låga upphöjningar i terrängen. Som rastlokal utnyttjas öppna områden med grunt vatten och sandiga eller gyttjiga bottenar men även översvämmade åker eller betesmarker. I området förekommer arten som rastande.
<i>Bevarandemål:</i>	Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.
<i>Negativ påverkan:</i>	-Se beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.
<i>Bevarandeåtgärder:</i>	Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.
<i>Bevarandestatus:</i>	Formuleras senare.
<i>Uppföljning:</i>	Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

A154 Dubbelbeckasin; *Gallinago media*

Beskrivning: Dubbelbeckasinen behöver tillgång på lämpliga häckningsområden i form av blöta översilningsmyrar i fjällens lågalpina zon eller, åtminstone i Härjedalen, videbevuxna myrar i den övre delen av skogslandet. Lekplatserna utmärks genomgående av en rik förekomst av lågvuxna viden och dvärgbjörk. Områden med högre vegetation undviks däremot. Boplatserna är normalt belägna på lite torrare mark i nära anslutning till lekplatser och födosöksområden. Arten behöver tillgång på föda i form av en rik markfauna, främst dagmask, men även insekter, insektslarver och snäckor. Mycket tyder på att dubbelbeckasinen är beroende av högproduktiva marker på kalkrika jordar. Tillgången på strukturellt till synes lämplig häckningsmiljö är god i fjällkedjan och den mycket lokala förekomsten av dubbelbeckasin förklaras därför troligen till stor del av en bättre förekomst och högre täthet av dagmask i kalkjordar jämfört med kalkfattiga marker. Arten övervintrar huvudsakligen i tropiska östra Afrika. I området förekommer arten endast sällsynt som rastande.

Bevarandemål: Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.

Negativ påverkan: - Se beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå

Bevarandeåtgärder: Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare
